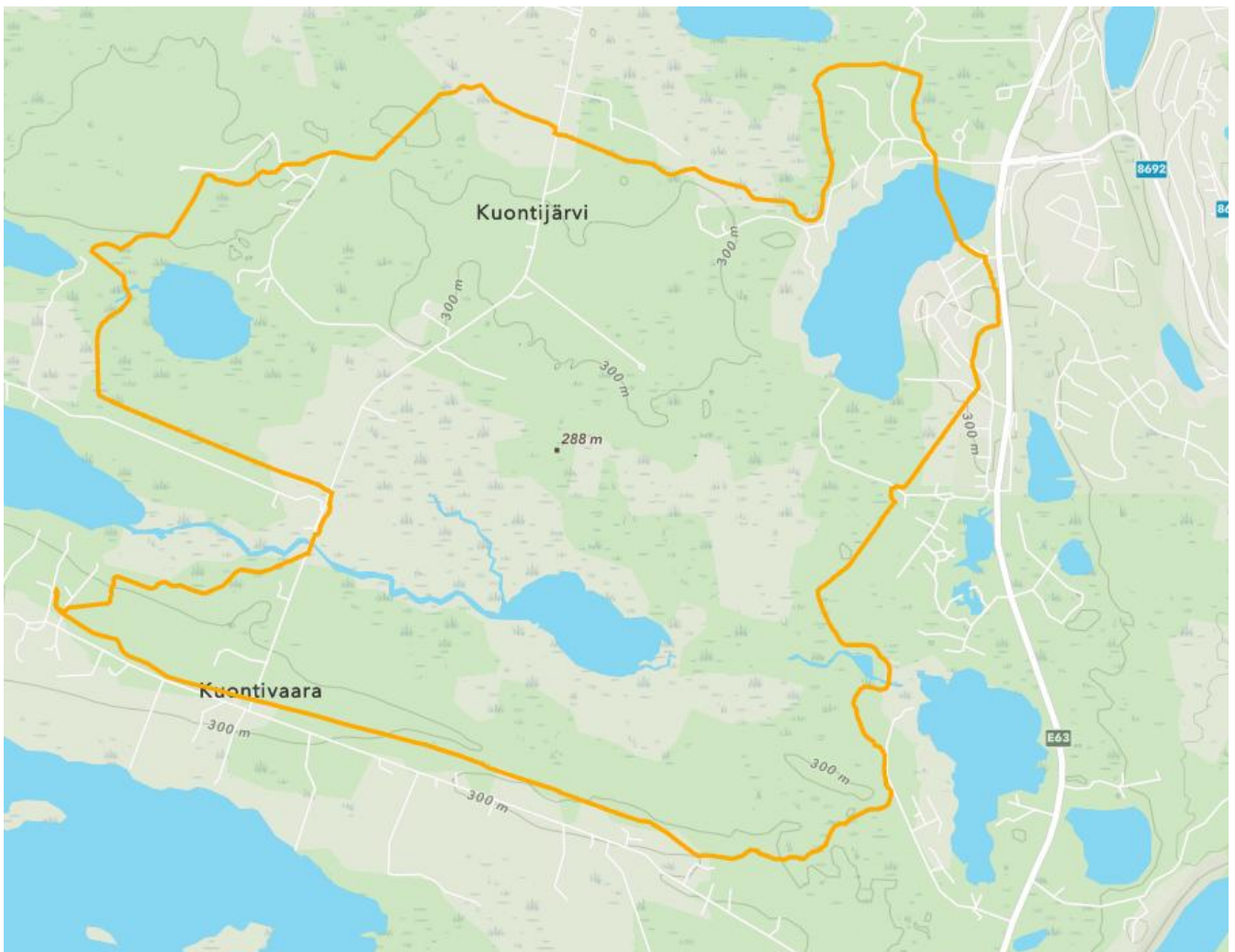

Kuontivaaran ulkoilureitin reittisuunnitelma

21.1.2026

SISÄLLYSLUETTELO

1. YLEISTÄ	3
1.1 REITTISUUNNITTELU	4
1.2 KAAVOITUSTILANNE, SUOJELUALUEET SEKÄ ALUEEN MUU KÄYTTÖ	4
1.3 REITIN TURVALLISUUS JA MERKITSEMINEN	5
2. REITIN VAIKUTUKSET MAAPERÄÄN JA ILMAAN	5
3. REITIN PERUSTAMISMENETTELY JA REITTITOIMITUS	5
3.1 REITIN PITÄJÄ	6
4. ULKOILUREITIN KÄYTTÖ JA YLLÄPITO	6
5. ULKOILUREITIN SIIRTÄMINEN JA LAKKAUTTAMINEN	6
6. ULKOILUREITIN RAKENTAMINEN	7
7. TIENYLITYKSET	7
8. VESISTÖJEN YLITYKSET	7

LIITTEET:

Suunnitelmakartta 1:10 000	Liite 1a
LIITE 1b Kuontivaaran ulkoilureitti kaavakartalla	Liite 1b
Ruka - Kuusamo matkailualueen osayleiskaava selostus	Liite 2
Ruka - Kuusamo matkailualueen osayleiskaava merkinnät	Liite 3
Kesäjärven osayleiskaava selostus	Liite 4
Kesäjärven osayleiskaavan merkinnät	Liite 5
Kuontivaaran kyläkaava	Liite 6
Kuontivaaran ja Nissinvaaran kyläkaava selostus	Liite 7
Kuontivaaran ja Nissinvaaran kyläkaava merkinnät	Liite 8
Rukan ajantasa-asemakaavan päivitys vaihe 1	Liite 9
Rukan ajantasa-asemakaavan päivitys vaihe 1 selostus	Liite 10
Rukan ajantasa-asemakaavan päivitys vaihe 1, merkinnät ja määräykset	Liite 11
Kiinteistötunnukset	Liite 12

1. YLEISTÄ

Tässä suunnitelmassa käsitellään 1990-luvun lopulla rakennetun Kuontivaaran ladun perustamista reittitoimituksella ympärivuotiseksi Kuontivaaran ulkoilureitiksi. Suunnitelmakartta reittitoimitukseen haettavasta ulkoilureitistä esitetään liitteessä 1.

Reitistöjen kehittämissuunnitelma

Kuusamon kaupungin Yhdyskuntatekniikan lautakunta on hyväksynyt Reitistöjen kehittämissuunnitelman kokouksessaan 13.12.2023 §121. Suunnitelman yksi keskeinen tavoite on reittien pysyvyyden varmistaminen reittitoimituksiin.

Nykyinen Kuontivaaran latu

Olemassa olevan Kuontivaaran ladun pituus on 15,2 km. Maaosuuksia on yhteensä n. 13,7 km ja vesistöjen ylityksiä yhteensä n. 1,5 km (Kesäjärven ylitys n.830 m ja Kuontijärven Pohjaslahden ylitys n. 650 m). Kuontivaaran ladun luokitus on helppo, joskin nykyisen ladun linjaus sisältää pari vaativaa, tietyissä olosuhteissa erittäin vaativaa nousua / laskua. Ladun linjaus aiheuttaa ongelmia ylläpidolle erityisesti pitkään heikentyneiden jääolosuhteiden sekä lumiolosuhteiden vaihtelun vuoksi. Ladun avaaminen on viivästynyt useana talvena riittämättömän lumen takia ja toisaalta etenkin kevätkaudella heikentyneiden jäiden vuoksi. Reittipohja on rakentamatonta. Tällöin sen epätasaisuudet, kasvillisuus ja märkyys aiheuttavat sen, että ladun avaamiseksi tarvitaan reilusti lunta. Samoin teräsjälle vaaditaan tietty paksuus, että latukoneella voidaan ajaa vesistöjen yli.

Ulkoilureitin perustiedot

Kuontivaaran ympärivuotinen ulkoilureitti perustetaan 6 metriä leveänä Ulkoilulain 4 § (22.12.2009/1572) (säädöskokoelma 813/2025) mukaisesti vahvistettavan reittisuunnitelman perusteella, Kuusamon kaupungin hakemalla reittitoimituksella. Kuontivaaran ulkoilureitin pituus on 16,8 km, sisältäen n. 830 m mittaisen Kesäjärven vesistön ylityksen. Reitin käyttö tulisi olemaan talviaikaan hiihto (perinteinen ja luistelu) ja kesäaikaan mm. kävely, juoksu ja pyöräily. Reitillä ei sallita moottorikäyttöisiä kulkuvälineitä (mönkijät, kelkat, mopot, moottoripyörät yms.)

Uusia tauko- tai levähdyspaikkoja ei tässä vaiheessa rakenneta reitin varrelle. Kesäjärventien alikulun (kartta 0 paalu) länsipuolella on talvikäyttöinen P-alue hiihtäjille. Ulkoilureitin varrella on yksityisen ylläpitämä latukahvila ja kaupungin ylläpitämä tulipaikka. Taukopaikka-alue esitetään liitteessä 1.

Ulkoilureitin merkittävyys

Suunnitelmassa esitettävä ympärivuotinen ulkoilureitti on merkittävä osa Rukan reittiverkostoa. Ympyräreitin varrella on runsaasti vapaa-ajan asuntoja sekä pysyvää asutusta mm. Kuontivaarassa. Reitti palvelee paikallisia asukkaita lähiliikuntapaikkana matkailijoiden tarpeiden lisäksi. Ulkoilureitti on helposti saavutettavissa ympärivuotisesti alueen tiestön ja latuverkoston kautta. Rukan alueen reittien profiilit ovat korkeuserojensa vuoksi pääsääntöisesti keskivaikeita tai vaativia.

Ulkoilureitille talvella tehtävästä ladusta tulee reitin perustamisen myötä vaatimusluokitukseltaan kokonaisuudessaan helppo ja se pystytään avaamaan talvella hiihtäjien käyttöön vähäisemmällä lumimäärällä, kun reittipohja rakennetaan/tasataan koneellisesti perustamisen yhteydessä.

1.1 REITTISUUNNITTELU

Reittilinjaus sijoittuu yksityisten maanomistajien maille ja perustuu pääosiltaan olemassa olevaan latulinjaukseen, jonka sijainnista on sovittu sopimuksilla maanomistajien kanssa. Reitti rakennetaan reittitoimituksen vahvistuttua ja samassa yhteydessä uusitaan opastus.

Muutokset reittilinjaan

Ulkoilureittisuunnitelmassa esitetään Kuontijärven Pohjaslahden ylityksen tilalle uutta reittilinjausta, kulkien vesistön itäpuolelta Moisasensuontien sillan kautta. Samoin reitin pohjoisosassa, Kesätien pääalueella oleva jyrkkä lasku / nousu kierretään suoraan alueen pohjoispuolelta soita pitkin. Kolmas muutos liittyy nykyisen latulinjan Saukkolammentien ylitykseen. Tien ylityksessä on jyrkkä kumpare ja esim. vastapäivään hiihdettyessä latu laskee suoraan tielle usean metrin korkeuserolla. Tämä kohta kierretään kumpareen länsipuolelta, jolloin tien ylitys saadaan tasaiselle maalle.

Suunnitelmassa toimituksella vahvistettavan reitin leveydeksi esitetään 6 m. Suunnitelmakartta reittitoimitukseen haettavasta ulkoilureitistä esitetään liitteessä 1.

1.2 KAAVOITUSTILANNE, SUOJELUALUEET SEKÄ ALUEEN MUU KÄYTTÖ

Kaavoitustilanne

Reitti kulkee alueella, jossa on voimassa Ruka - Kuusamo matkailualueen osayleiskaava, Kesäjärven osayleiskaava, Kuontivaaran kyläkaava sekä Rukan ajantasa-asemakaavan päivitys vaihe 1

- Ruka-Kuusamo matkailualueen osayleiskaava on hyväksytty Kuusamon kaupunginvaltuustossa 24.9.2018 § 45. Osayleiskaavan selostus esitetään liitteessä 2 ja merkinnät liitteessä 3.
- Kesäjärven osayleiskaava on hyväksytty Kuusamon kaupunginvaltuustossa 25.02.2004 §6. Selostus esitetään liitteessä 4 ja merkinnät liitteessä 5.
- Kuontivaaran kyläkaava on hyväksytty Kuusamon kaupunginvaltuustossa 24.9.2018 §45. Kaavakartta on liitteenä 6, kaavaselostus on liitteenä 7 ja kaavamerkinnät liitteessä 8.
- Rukan ajantasa-asemakaavan päivitys vaihe 1 selostuksineen on hyväksytty Kuusamon kaupunginvaltuustossa 20.12.2022 §72. Kaavakartta on liitteenä 9, kaavaselostus on liitteenä 10 ja kaavamerkinnät liitteessä 11.

Suojelualueet

Reitti ei kulje suojelualueilla.

Muu käyttö

Reitin vaikutuspiirissä sijaitsevat kiinteistöt ovat pääosin vakituksessa asuinkäytössä, vapaa-ajan mökkeinä tai matkailupalveluja tarjoavassa yrityskäytössä. Reitti sijoittuu asutulle alueelle n.8,5 km matkalla ja vapaa-ajan mökkialueille n.7,5 km matkalla. Loput reitistä kulkee maastossa. Reittilinjaus ei sijoitu pohjavesialueille.

1.3 REITIN TURVALLISUUS JA MERKITSEMINEN

Huomiota tulee kiinnittää erityisesti kohtiin, joissa ulkoilureitti risteää moottorikelkkareitin tai ajoneuvoliikenneväylien kanssa. Reitin alueella on yksityisten teiden ylityksiä sekä kolme risteämää moottorikelkkareitin kanssa. Näillä kohdilla reitin merkitsemiseen ja varoitusmerkkien asentamiseen kiinnitetään erityistä huomiota.

- tienylityskohtiin asennetaan kyltti, josta selviää tienylityskohdan osoitetiedot sekä autoista varoittavat ennakkomerkit n. 50 metriä ennen tietä.
- Moottorikelkkareittien ja ulkoilureitin risteyskohdat merkitään varoittavilla ja ohjaavilla liikennemerkkeillä.
- Opasteet uusitaan koko reitin alueelle.

2. REITIN VAIKUTUKSET MAAPERÄÄN JA ILMAAN

Epätasainen reittipohja joudutaan rakentamisen aikana tasaamaan koneellisesti (pakokaasupäästöt), pengertämään kesäkäyttöreittiväylän osalta sekä kaivamaan kuivatustekniset ojat sekä rummut mikä osaltaan vaikuttaa maaperän rakenteeseen ja kasvustoon reittialueella. Käytön aikaiset vaikutukset rajoittuvat siihen, että ympäristöään syvemmältä jäätyvä reittipohja voi aiheuttaa kasvustolle kylmävaurioita. Reitti ei kuitenkaan katkaise ekologista vyöhykettä tai estä kasvien leviämistä.

Ulkoilureitin tekemisestä ja käyttämisestä ei aiheudu merkittävää riistaeläinten elinolosuhteiden turmeltumista tai huomattavaa häiriötä riistan lisääntymiselle. Reitin suurin haitallinen vaikutus ilmaan on reitin kunnostukseen käytettävien koneiden (mm. latukone) moottorissa tapahtuvan polttoaineen palamisesta aiheutuvat pakokaasupäästöt. Kunnostuksessa nykyisin käytettävien koneiden päästöluokitus (euro- ja stageluokitus) on stage 3A.

3. REITIN PERUSTAMISMENETTELY JA REITTITOIMITUS

Rukan länsipuolelle - Kesäjärven, Iso-Veskan, Kuontivaaran kylän ja Moisasensuontien alueelle sijoittuva ympärivuotinen Kuontivaaran ulkoilureitti on tarkoitus perustaa lainvoimaiseen reittisuunnitelmaan perustuvalla reittitoimituksella, jolloin reitti merkitään rasitteeksi kiinteistörekisteriin. Reittitoimituksella varmistetaan reitin pysyvyys myös maanomistajavaihdoksen jälkeen.

Ulkoilulain 4 § (22.12.2009/1572) (säädöskokoelma 813/2025) mukaan reittisuunnitelman vahvistaa Lupa- ja valvontavirasto. Ennen suunnitelman vahvistamista on niille, joiden oikeutta tai etua suunnitelma koskee, varattava tilaisuus muistutusten tekemiseen.

Kun ulkoilureittisuunnitelma on vahvistettu lainvoimaisella päätöksellä, on kunnan haettava määräystä ulkoilureittitoimitukseen kirjallisesti Maanmittauslaitokselta vuoden kuluessa siitä lukien, kun päätös on saanut lainvoiman. Hakemukseen on liitettävä ulkoilureittisuunnitelma. 5 § (13.12.2013/921).

Ulkoilureittitoimituksen toimitusmiehiin sovelletaan, mitä yksityisistä teistä annetun lain (358/1962) mukaisen tietotoimituksen toimitusmiehistä säädetään. 6 § (22.7.2011/919)

Ulkoilureittitoimituksessa on määrättävä korvausten suorittamisesta. 7 § (13.12.2013/921).

3.1 REITIN PITÄJÄ

Ulkoilulain 2 § mukainen reitin pitäjä on Kuusamon kaupunki. Kaupunki voi uskoa tehtävän sopivaksi katsotulle yhteisölle. (30.12.1996/1270). Reitin pitäjä toimittaa tämän reittisuunnitelman tiedoksi asianosaisille, ennen kuin suunnitelma viedään hyväksyttäväksi ja kuulutetaan virallisesti.

4. ULKOILUREITIN KÄYTTÖ JA YLLÄPITO

Reittitoimituksessa reitin käyttöoikeus siirtyy reitin pitäjälle (kaupungille). Reitin pitäjä huolehtii siitä, että reitti on käyttökunnossa.

Toimenpiteistä, jotka saattavat vaarantaa yleistä turvallisuutta, kuten metsänhakuut, on siitä ilmoitettava reitin pitäjälle viimeistään seitsemän (7) vuorokautta aikaisemmin. Ilmoituksen jälkeen vastuu reitin turvallisuudesta merkinnän osalta on reitin pitäjällä.

Reitin pitäjällä on oikeus liikkua reitillä tarvittavilla moottoriajoneuvoilla/työkoneilla jos reitin kunnossapito sitä vaatii.

5. ULKOILUREITIN SIIRTÄMINEN JA LAKKAUTTAMINEN

Ulkoilureitin siirtämisestä on soveltuvin osin voimassa, mitä ulkoilureitin tekemisestä säädetään. Siirtämisestä voi maan omistaja tehdä asianomaiselle kunnalle esityksen. Kunnan vastustaessa siirtämistä voi maanomistaja saattaa asian Lupa- ja valvontaviraston ratkaistavaksi. Ulkoilulaki 11 § (22.12.2009/1572) (säädöskokoelma 813/2025).

Jollei ulkoilureitti tai sen osa olosuhteiden muututtua enää ole tarpeen yleistä ulkoilutoimintaa varten,

voi Lupa- ja valvontavirasto siitä tai muusta erityisestä syystä kunnan tai maan omistajan hakemuksesta lakkauttaa ulkoilureitin tai sen osan. Ulkoilureitin tai sen osan tultua lakkautetuksi siirtyy reittiin kuulunut alue korvauksetta omistajan hallintaan.

Lupa- ja valvontaviraston on ulkoilureitin lakkauttamisesta ilmoitettava kiinteistörekisterin pitäjälle, jonka asiana on huolehtia siitä, että ulkoilureitin lakkauttamisesta tehdään tarpeelliset merkinnät kiinteistörekisteriin. 12 § (22.12.2009/1572) (säädöskokoelma 813/2025).

6. ULKOILUREITIN RAKENTAMINEN

Kun ulkoilureittitoimitus on saanut lainvoiman ja korvaus maanomistajalle tai haltijalle on suoritettu, ulkoilureitin pitäjällä on oikeus ottaa reittiin kuuluva alue haltuunsa. Haltuun otetulta alueelta saadaan tarvittaessa poistaa puita ja pensaita sekä muut ulkoilureitin rakentamista ja pitämistä haittaavat luonnonesteet.

7. TIENYLITYKSET

Ulkoilureitti ylittää seuraavat yksityistiet

• 000–2025-K10749 Kesäjärven yksityistie	paalu 00
• 000–2025-K10749 Kesäjärven yksityistie	paalu 550, paalu 670
• 000–2023-K15345 Saukkolammin yksityistie	paalu 1240
• 000–2005-K4667 Moisasensuon yksityistie	paalu 6260
• 000–2007-K61 Honkalammin metsätie	paalu 12245
• 000–2005-K4667 Moisasensuon yksityistie	paalu 13470
• 000–2006-K37779 Moisasenlammentie	paalu 15790
• 000–2005-K1564 Kesärannantie (Kesätie)	paalu 16290

8. VESISTÖJEN YLITYKSET

• Veskanjoki (reittisilta)	paalu 2440
• Pohjasjoki (tiesilta)	paalut 8760–8770
• Honkalammen länsipuolen joki (reittisilta)	paalut 10680–10690
• Kesäjärven ylitys (jäättä pitkin)	paalut 16330–16680

9. NÄHTÄVILLE ASETTAMINEN

Reittisuunnitelma asetetaan nähtäville yhdyskuntatekniikan lautakunnan päätöksen mukaisesti (28.1.2026 § 5, KMO/67/10.03.01.02/2026)

Yhdyskuntatekniikan toimiala